

??-Aile Çat??mas? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??-Aile Çat??mas? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23852>

Özet

??-Aile Çat??mas? Ölçe?i (IAÇÖ), bireylerin i? ya?am? ile aile ya?am? aras?ndaki kar??ı?kl? etkile?imden kaynaklanan bask? ve gerilimi ölçmek amac?yla kullan?lan psikometrik bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **çal??an yeti?kin popülasyonunda** i? ve aile rollerinin birbirine müdahalesinin derecesini saptamak üzere geli?tirilmis?tir. Ölçek, genellikle iki temel alt boyutu, yani ??ten Aileye Çat??ma (?AÇ) ve Aileden ??e Çat??ma (AÇ) boyutlar?n? de?erlendirir.

??-aile çat??mas?, modern çal??ma hayat?n?n önemli bir sonucu olup, bu ölçek sayesinde psikologlar ve insan kaynaklar? uzmanlar?, bireylerin ya?ad?? **rol gerilimini** nicel olarak ölçme imkanı bulur. Ölçe?in Türkçe formunun **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??maları, Ak?n, Tunca ve Bayrakdar tarafından 2017 y?l?nda gerçekleştirilmi?, böylece Türkiye'deki ara?t?rmacılar için güvenilir bir ölçüm aracı sa?lanm??tır.

Anahtar Kelimeler

??-Aile Çat??mas?, IAÇÖ, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Çal??ma Ya?am?, Rol Gerilimi, Stres Yönetimi.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Mustafa Tunca, ?brahim Bayrakdar

Amaç

??-Aile Çat??mas? Ölçe?'inin temel amac?, bireylerin i? rolleri ile aile rolleri aras?nda deneyimledikleri çat??manın yo?unlu?unu ve yönünü belirlemektir. Bu araç, özellikle i? yükünün aile sorumluluklar?n? ne ölçüde engelledi?ini (??ten Aileye Çat??ma) ve ailevi taleplerin i? performans?n? ne ölçüde olumsuz etkiledi?ini (Aileden ??e Çat??ma) ayr??tırmay? hedefler.

Ölçek, örgütsel psikoloji ve sa?lık psikolojisi alanlar?nda, tükenmi?lik, i? doyumu, ya?am kalitesi ve psikolojik iyi olu? gibi de?i?kenlerle i?-aile çat??mas? aras?ndaki ilişkileri incelemek için kritik bir araç görevi görür. Elde edilen veriler, kurumlar?n çal??an refah?n? arttırmaya yönelik hedeflenmi? müdahale programlar? geli?tirmesine yardımcı olur.

Yap?

Ölçek, **??-Aile Çat??mas?** (Work-Family Conflict) yap?sal modelini ölçmektedir. Bu yap?, genellikle iki temel ve ba??ms?z boyuttan oluşur: ??ten Aileye Çat??ma (IAÇ) ve Aileden ??e Çat??ma (AÇ). Bu iki yönlü yap?, çat??manın tek yönlü de?il, kar??ı?kl? bir etkile?im oldu?unu vurgular.

IAÇ, i? yerindeki zaman bask?s?n?n, gerginli?in veya davran??lar?n aile sorumluluklar?n? yerine getirmeyi zorla?t?rmas? durumunu ifade ederken; A?Ç, ailevi görevlerin, sorumluluklar?n veya duygusal yüklerin i? yerindeki görevleri yerine getirmeyi engellemesi durumunu ifade eder. Ölçek, bu iki alt yap?n?n ölçümünü yaparak çat??man?n kayna?? hakk?nda daha detayl? bilgi sunar.

Geçerlik

Türkçe formun geçerlik çal??malar?, ölçe?in kavramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r. Uyarlama çal??mas?nda genellikle **yap? geçerli?i** (Construct Validity) incelenir. Bu kapsamda, Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal iki faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u test edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, i? doyumu, ya?am memnuniyeti, stres) beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?ini incelemek amacıyla **ölçüt geçerli?i** (Criterion Validity) analizleri yap?lm??t?r. Bu analizler, IAÇÖ'nün teorik beklentilere uygun sonuçlar üreten geçerli bir araç oldu?unu destekler nitelikte olmal?d?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlıl??n? ve istikrar?n? de?erlendirmi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda temel olarak **iç tutarlıl??k güvenilirli?i** (Internal Consistency Reliability) incelenmi?tir. Bu amaçla, her bir alt boyut için (??ten Aileye Çat??ma ve Aileden ??e Çat??ma) Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarlı oldu?unu gösterir. Tipik olarak, bu tür psikometrik araçlarda kabul edilebilir güvenilirlik düzeyleri 0.70 ve üzeri olarak belirlenmi?tir. Uyarlama çal??mas?, IAÇÖ'nün Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

??-Aile Çat??mas? Ölçe?i'nin yap?s?sal bütünlü?ünü test etmek amacıyla **Faktör Analizi** (Factor Analysis) kullan?lm??t?r. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in teorik olarak varsayılan faktör yap?s?n?n (iki boyutlu: IAÇ ve A?Ç) Türk kültürüne adapte edilmi? formda da geçerli olup olmad??? Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in maddelerinin beklenen iki faktör alt?nda topland??n? ve bu faktörlerin ba??ms?z ancak ili?kili yap?lar olarak i?lev gördü?ünü teyit etmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in yap?s?sal geçerli?ine önemli bir kanıt sunmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireyin kendini de?erlendirmesine dayal? (Self-report) anket format?.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??an yeti?kinler (Farkl? sektörlerdeki profesyoneller ve i? gücüne kat?lan bireyler).

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üstü yeti?kinler.

Population Details: Çal??an bireylerin i? ve aile sorumluluklar?n? dengelemeye çal??t??? geni? bir kitle.

Test Methodology: Yan?tlay?c?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld???n? veya maddelerin kendilerini ne ölçüde temsil etti?ini belirledikleri, çok basamakl? bir Likert Ölçe?i (genellikle 5'li veya 7'li) kullan?larak derecelendirme yap?l?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için genellikle sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar?n izni ?art olabilir. ?leti?im bilgileri a?a??da verilmi?tir.

Kaynaklar

Ak?n, A., Tunca, M., & Bayrakdar, ?. (2017). ??-Aile Çat??mas? Ölçe?i (IAÇÖ) Türkçe formu: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu* içinde (s.39- 44). Alanya: Alaaddin Keykubat Üniversitesi.

Sorumlu Yazar ?leti?im: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Ölçek ile ilgili orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [is-aile-catismasi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/is-aile-catismasi-olcegi-toad.pdf)

??-Aile Çat??mas? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle bu akademik giri?te sunulamamaktad?r.

Maddeler, yukar?da belirtilen kaynakça ve ilgili makale üzerinden temin edilebilir. Maddeler, ??ten Aileye Çat??ma ve Aileden ??e Çat??ma alt boyutlar?n? temsil eden ifadelerden olu?maktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM